

Nabadzības un sociālās nevienlīdzības statistiskas datu izmantošana

Evija Kūla

Labklājības ministrijas Sociālās iekļaušanas un sociālā
darba politikas departamenta vecākā eksperte

20.02.2014.

Šodien noskaidrosim

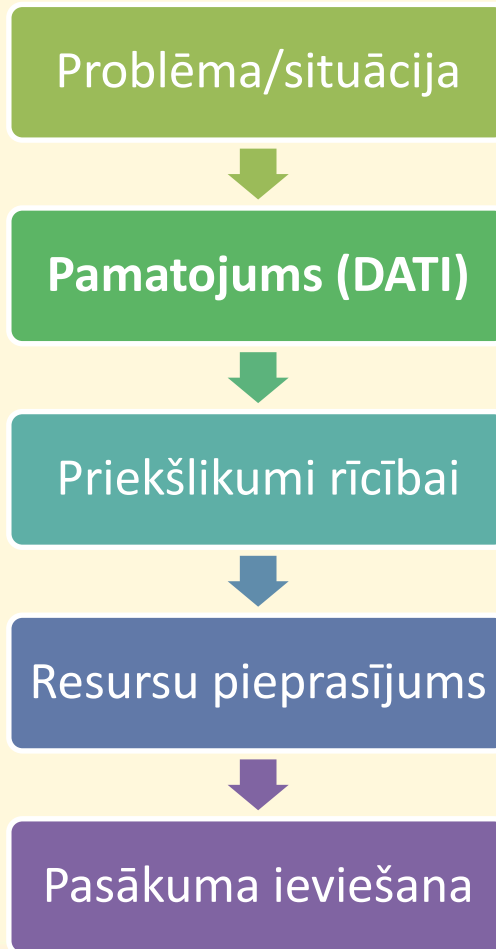
- 1) Kā un kur Labklājības ministrija izmanto datus par nabadzību un nevienlīdzību?
- 2) Kā motivēt respondentus sniegt atbildes uz jautājumiem?

KĀ UN KUR LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA IZMANTO DATUS PAR NABADZĪBU UN NEVIENLĪDZĪBU?

Statistikas dati politikas veidošanā

Ministru kabineta noteikumu projekta „Kārtība, kādā tiek aprēķināts un piešķirts valsts atbalsts bērniem no pusotra gada vecuma līdz obligātai bērna sagatavošanas pamatizglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem pakalpojumu pie privātā pakalpojumu sniedzēja” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	Likuma „Par valsts budžetu 2013.gadam” 51.pants paredz, ka Ministru kabinets līdz 2013.gada 1.martam izstrādā kārtību, kādā privātā pakalpojuma sniedzējs no 2013.gada 1.septembra saņems pasākuma "Valsts atbalsts pašvaldību pirmsskolas iestāžu rindu likvidēšanai" ieviešanai paredzēto finansējumu, nosaka finansējuma apmēru par vienu bērnu un nosacījumus, ar kādiem no valsts budžeta daļēji tiek segtas izmaksas par bērniem no pusotra gada vecuma, kuri pirmsskolas izglītības iestādes rindā ir uzņemti, bet pakalpojumu pašvaldības izglītības iestādē nesaņem, līdz brīdim, kad tiek uzsākta obligātā bērnu sagatavošana pamatizglītības ieguves uzsākšanai.
2.	Pašreizējā situācija un problēmas	<p>Likuma „Par pašvaldībām” 15.pants nosaka, ka pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs ir pašvaldību autonomā funkcija.</p> <p>Liela daļa bērnu vecāku neizmanto pašvaldību sniegto līdzfinansējumu, jo nevar atļauties apmaksāt starpību starp privātās PII sniegto pakalpojumu cenu un pašvaldības sniegto atbalstu. Saskaņā ar CSP sniegtajiem datiem 2011.gadā Latvijā nabadzības riskam bija pakļauti 394,5 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju. 43% nepilno ģimeņu, kurās viens no vecākiem audzina bērnus ir pakļautas nabadzības riskam.</p> <p>Ņemot vērā iepriekš minēto, nepieciešams izstrādāt valsts atbalsta mehānismu rindu likvidēšanai uz pašvaldību pirmsskolas izglītības iestādēm.</p>
3.	Saistītie politikas	Saistītie politikas ietekmes novērtējumi un pētījumi nav veikti.

Nabadzības datu nozīme pirms un pēc krīzes: 2010.gads kā pavērsiena punkts

PIRMS KRĪZES

Nabadzības mazināšana – bez konkrētas apņemšanās un rīcības plāna

Datu analīze tiek veikta, bet zema mediju uzmanība (IM)

Resursu piesaistei nabadzības dati maz izmantoti

Nabadzība - LM problēma

Nabadzīgo cilvēku interešu lobija trūkums

PĒC KRĪZES

Nabadzības mazināšana LV un ES līmenī – valdības prioritāte (ES2020 stratēģija, sociālās drošības sistēmas pilnveidošana (2013) u.c.); LM nabadzības un nevienlīdzības DG

Mediju pastiprinātā uzmanība CSP publikācijām (iedzīvotāju uzticamība medijiem)

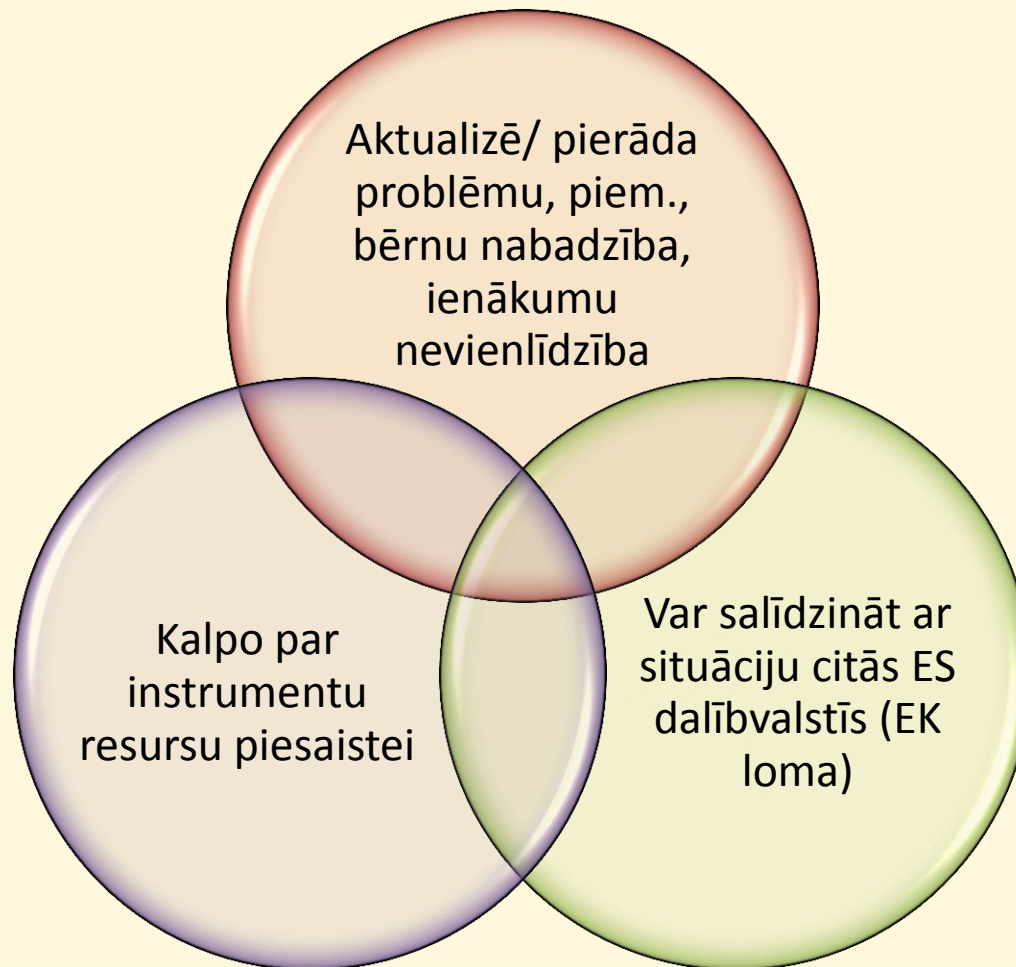
Aizvien vairāk finansējuma pamatojumam tiek izmantoti nabadzības indikatori

Citu ministriju iesaiste (valsts budžeta veidošana, FM nodokļi, EM elektroenerģija, trūcīgo pakas)

2013.gadā izveidots Latvijas PretNabadzības tīkls

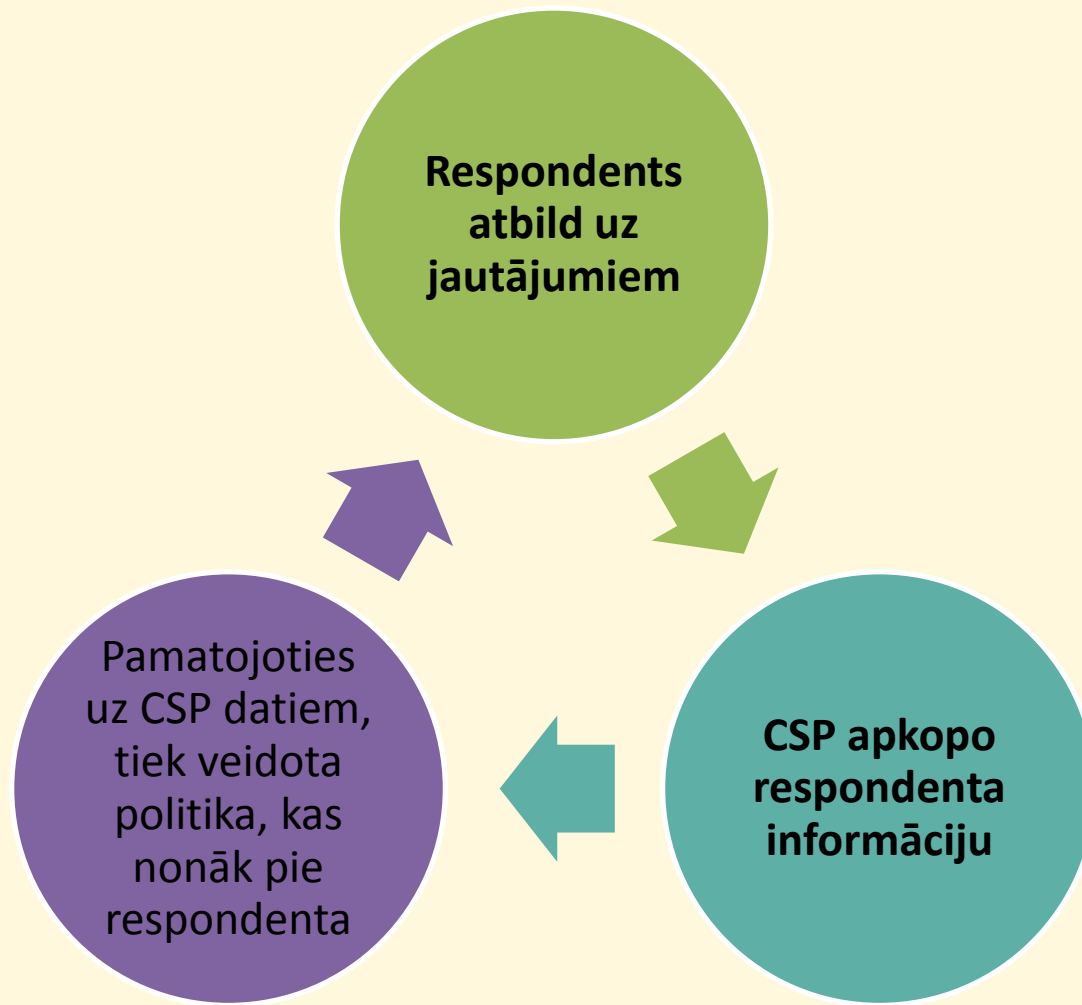
Kāpēc šie dati ir tik svarīgi?

KĀ MOTIVĒT RESPONDENTUS SNIEGT ATBILDES UZ JAUTĀJUMIEM?

Respondenta un datu mijiedarbība

Piemērs nr. 1

Strādājošo nabadzība

- Ietekmē ģimeņu un bērnu risku nonākt nabadzībā
- Viens no strādājošo nabadzības cēloņiem: ienākumu nevienlīdzība ➡ nodokļu pārdale
- Strādājošo zemos ienākumus ietekmē neapliekamais minimums (2014.gadā paaugstināts no 64 € līdz 75€)
- Ģimenes ar bērniem ietekmē IIN atvieglojumi par apgādībā esošām personām (2014.gadā paaugstināts no 113,83 € līdz 165 €)

Piemērs nr. 2

Bērnu nabadzība

- Vecākiem nepietiekami ienākumi – bērnu nabadzības risks augstākais starp pārējām vecuma grupām
- Lai palielinātu sociālo aizsardzību:
 - bērna kopšanas pabalsts līdz bērna 1.g.v. no 2013.gada palielināts no 50 Ls līdz 100 Ls un no 2014.gada līdz 120 Ls;
 - brīvpusdienas arī 3.klašu skolēniem (no 2014.g.sept.)
 - vairāki pabalsti cilvēkiem ar invaliditāti palielināti no 2014.gada

PALDIES! JAUTĀJUMI? KOMENTĀRI?

LATVIJAS REPUBLIKAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA
MINISTRY OF WELFARE OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Uzzini:

✉ Evija.Kula@lm.gov.lv

☎ +371 67021692

www.lm.gov.lv

Twitter:@Lab_min

Flickr.com:Labklajibas_ministrija

Youtube.com/labklajibasministrija

Draugiem.lv/labklajiba

